

CONTROLEORGAAN OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie

Onze referentie

Bijlage(n)

Datum

COC-DA190007

01.03.2019

Betreft: advies betreffende het voorontwerp van wet houdende instemming met het aanvullende Protocol bij het Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme

Het Controlegeorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort "COC" of "Controlegeorgaan").

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als "GBW"), inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit, inzonderheid artikel 4 § 2, vierde lid.

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna "WPA"), inzonderheid artikel 44/6.

Gelet op het verzoek van de Minister van Justitie Koen Geens ontvangen per drager door het Controlegeorgaan op 11 januari 2019, op grond van voormelde GBW om een advies uit te brengen.

Gelet op de nazending, op vraag van het Controlegeorgaan, per e-mail van 17 januari 2019 door de FOD Binnenlandse Zaken van de Memorie van Toelichting bij voormeld verdrag, dat niet was gevoegd bij de aanvankelijke adviesaanvraag.

Gelet op het verslag van de heer Koen Gorissen, lid-raadsheer in het Controlegeorgaan.

Brengt op 1 maart 2019 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4, § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort "Organieke Wet GBA") bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan.

2. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 GBW, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de GBW⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 GBW en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 GBW.

3. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming of "AVG").

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna "Richtlijn politie-justitie").

³ Artikel 4 §2, vierde lid Organieke Wet GBA.

⁴ Artikel 71 §1, derde lid GBW.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 GBW

4. Het Controleorgaan is tot slot, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort "AIG") zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort "BEL-PIU") bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend.⁶

II. Voorwerp van de aanvraag

5. De aanvraag betreft een wetsontwerp inzake de instemming met het op 22 oktober 2015 door België ondertekende aanvullend Protocol bij het Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme, ondertekend te Warschau op 16 mei 2005. Het aanvullend Protocol beoogt dit Verdrag te vervolledigen.

6. Hoewel de Raad van State in zijn advies⁷ terecht stelt dat sedert de inwerkingtreding van de GBW het advies van de DPA moet gevraagd worden, stelt zich methodologisch natuurlijk ab initio een probleem wanneer aan de bevoegde toezichthoudende dataproductie autoriteit (of "DPA⁸") een advies wordt gevraagd op basis van een tekst die reeds onderhandeld en getekend werd door de respectievelijke regeringen. In de mate dat de tekst problematisch is, zou dat betekenen dat er opnieuw zou moeten onderhandeld worden tussen de beide regeringen wat het aannemingsproces, dat kennelijk al enkele jaren loopt, andermaal en aanzienlijk zou vertragen. Het COC zal met deze realiteit in dit dossier rekening houden.

Dit betekent dat het Controleorgaan in zijn controlefunctie (cf. art. 44/1 tot en met 44/11/13 WPA) én in zijn DPA-functie (artikel 71 en titel VII GBW) er op zal toezien dat de onderlinge gegevensuitwisseling zich wel degelijk inschrijft in artikel 7 van het Protocol Verdrag.

7. Het advies van het Controleorgaan is beperkt tot artikel 7 van het aanvullend Protocol (hierna "Protocol"). Voor de overige bepalingen verwijst het Controleorgaan naar de adviesbevoegdheid ter zake van de andere toezichthoudende autoriteiten.

---

⁶ Artikel 71 §1, derde lid juncto 236 § 3, GBW.

⁷ Advies Afdeling Wetgeving Raad van State n° 64.469/5 van 14 november 2018, p. 3

⁸ Wat staat voor "Data Protection Authority".

III. Onderzoek van het voorontwerp

8. Het protocol voorziet in de uitwisseling van informatie (waaronder persoonsgegevens) door een conform het nationaal recht aangeduid contactpunt. Wat België betreft, behoort de internationale uitwisseling van informatie tot de bevoegdheid van het SPOC (*Single Point of Operational Contact*) van de federale politie.

9. Artikel 7 van het Protocol heeft betrekking op de uitwisseling van informatie. De bepaling luidt als volgt:

"1. Onverminderd artikel 3, tweede lid, onderdeel a, van het Verdrag en in overeenstemming met haar nationaal recht en bestaande internationale verplichtingen, neemt elke Partij de maatregelen die nodig kunnen zijn om de tijdige uitwisseling tussen Partijen van beschikbare relevante informatie over personen die naar het buitenland reizen met terroristisch oogmerk, als omschreven in artikel 4, te verstrekken. Daartoe wijst elke Partij een contactpunt aan dat 7 dagen per week, 24 uur per dag bereikbaar is.

2. Een Partij kan ervoor kiezen een reeds bestaand contactpunt aan te wijzen uit hoofde van het eerste lid.

3. Het contactpunt van een Partij dient in staat te zijn volgens een versnelde procedure te communiceren met het contactpunt van een andere Partij".

10. Het doel van de gegevensuitwisseling is duidelijk afgebakend. Hoewel de doelstellingen van het Protocol meerdere terroristische misdrijven beogen⁹, is de uitwisseling van informatie door het nationaal contactpunt beperkt tot *informatie over personen die naar het buitenland reizen met terroristisch oogmerk*.

11. Blijkens artikel 7, eerste lid, van het Protocol moeten de nationale contactpunten de *"beschikbare relevante informatie over personen die naar het buitenland reizen met terroristisch oogmerk verstrekken"*. Volgens de memorie van toelichting bij het Protocol gaat het om *"louter politieke informatie tussen de Partijen over personen van wie wordt vermoed dat zijn het strafbaar feit hebben gepleegd. Wel wordt in het toelichtend verslag gepreciseerd dat de Partijen, die eveneens Partij zijn bij het Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (ETS nr. 108) of bij andere internationale instrumenten die voorzien in soortgelijke bescherming, zich moeten houden aan de regels inzake de bescherming van de persoonsgegevens, zoals vastgelegd in die instrumenten"*.

---

⁹ Met een terroristisch oogmerk: deelnemen aan een organisatie of groep, het krijgen van training, naar het buitenland reizen, financieren van het naar het buitenland reizen en het organiseren of anderszins vergemakkelijken van naar het buitenland reizen (artikelen 2 tot en met 6 van het Protocol).

12. Daarbij rijst meer algemeen de vraag in welke mate het persoonsgegevensbeschermingsrecht van toepassing is op Partijen die *geen* partij zijn bij het Verdrag nr. 108. Het Controleorgaan is van oordeel dat ten overstaan van deze Partijen de artikelen 66 e.v. van de GBW inzake de doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen of internationale organisaties van toepassing zijn. Het betekent onder meer dat de ontvangende Partij zal moeten voorzien in passende waarborgen.

13. Volledigheidshalve merkt het Controleorgaan op dat, in het licht van het gegevensbeschermingsrecht, de zinsnede "*beschikbare relevante informatie*" aldus moet worden begrepen dat de uitwisseling van persoonsgegevens beantwoordt aan artikel 44/1, § 1 van de wet op het politieambt. Het betekent dat het SPOC informatie uitwisselt die, in het licht van het doeleinde dat door artikel 7 van het Protocol wordt beoogd, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig is. Het betekent tot slot ook dat geen afbreuk wordt of kan worden gedaan aan de bepalingen zoals voorzien in de Wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van strafvordering en meer bepaald de regels voorzien in het hoofdstuk I/1 ("*De internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit*"). Dat hoofdstuk omschrijft welke gegevens van persoonlijke aard en informatie met een gerechtelijke finaliteit autonoom door de politiediensten kunnen verstrekt worden en wanneer een voorafgaande machtiging van de gerechtelijke overheid noodzakelijk is.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politionele Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen;

verzoekt gevolg te geven aan het gestelde onder randnummers 12 en 13 .

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 1 maart 2019.

Voor het Controleorgaan,
De voorzitter,
(get.) Philippe ARNOULD

